

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.599/2018/8.

A tanács tagjai: . Kalas Tibor a tanács elnöke
 . Tóth Kincső előadó bíró
 . Márton Gizella bíró

A felperes: Felperes neve
(**cím**)

A felperes képviselője: ándó és Társa Ügyvédi Iroda
 . Mándó Tibor ügyvéd
(**cím**)

Az alperes: Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal
névváltozása folytán
Országos Idegenrendészeti
Főigazgatóság
(1117 Budapest, Budafoki út 60.)

Az alperes képviselője: kamarai jogtanácsos

A per tárgya: idegenrendészeti ügyben hozott
határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az elsőfokú jogerős határozat:
9.K.33.290/2017/7. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.33.290/2017/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja;
- kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint elsőfokú és 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A 30.000 (harmincezer) forint kereseti és a 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A marokkói állampolgárságú felperes érvényes vízummal utazott be Magyarországra, majd 2017. május 5. napján tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be. Előadta, hogy jordán állampolgárságú férje nemzeti letelepedési engedéllyel rendelkezik, akivel Magyarországon második feleségként szeretne tartózkodni, és tekintettel arra, hogy az első feleség is nemzeti letelepedési engedélyt kapott, ezért egyéb célból kérte engedélyezni magyarországi tartózkodását. Kérelméhez csatolta a férje által írt eltartási nyilatkozatot, a férje anyagi forrásait igazoló dokumentumokat, a Dubaji Iszlámjogi Bíróság által kiállított házassági okiratot, lakásbérleti szerződését, szálláshely bejelentését.
- [2] Az elsőfokú idegenrendészeti hatóság 2017. augusztus 10. napján kelt, 106-1-39809/15/2017-T. számú határozatában a kérelmet elutasította. Határozatának indokolásában hivatkozott a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (továbbiakban: Harmtv.) 13. § (1) bekezdés d), e), f) pontjaira, 18. § (1) bekezdés a) pontjára, 19. § (6) bekezdésére, a Harmtv. végrehajtására kiadott 114/2007. (V. 24.) Kormányrendelet (továbbiakban: Vhr.) 29. § (2), (5) és (6) bekezdésére. Megállapította, hogy a felperes második feleségként letelepedési engedélyt nem kaphat, mert a férje első felesége már nemzeti letelepedési engedélyt kapott, továbbá utalt rá, hogy az államkötvénnyel rendelkező személyek számára a jogszabályok nem írják elő a folyamatos magyarországi tartózkodást, így az ő jogán felperes ennél többre jogosító engedélyt nem is kaphatna. Végül megállapította azt is, hogy a felperes a tartózkodási célját, megélhetésének anyagi forrásait, (férjével azonos) szálláshelyét nem igazolta.
- [3] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2017. szeptember 22. napján meghozott 106-T-33782/3/2017. számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta és a felperest Magyarország területéről Marokkó területére kiutasította. Utalt rá, hogy a felperes nem tekinthető a tartását vállaló férje családtagjának, saját megtakarítást nem igazolt, férje erőforrásai javára nem vehetők figyelembe, ezért sem lakhatása, sem megélhetése nem biztosított. A felperes szálláshelyét a becsatolt bérleti szerződés alapján az alperes igazoltnak fogadta el.

A kereseti kérelem és az alperesi ellenkérelem

- [4] A felperes keresetében a határozatok hatályon kívül helyezését és a hatóság új eljárásra kötelezését kérte. Jogszabálysértésként hivatkozott a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a

továbbiakban: Ket.) 1. § (1), (2) bekezdésére, 2. § (3) bekezdésére, 50. § (6) bekezdésére, 72. § (1) bekezdés ec) pontjára, továbbá a Harmtv. 13. § (1) bekezdés d) és f) pontjára. Utalt rá, hogy csak egyéb célból kérhette tartózkodásának engedélyezését, mivel második feleség és férje gazdasági érdekeltségei miatt Magyarországon él. Állította, hogy egyéb célú tartózkodása engedélyezésekor sem kell folyamatosan Magyarországon lennie, férje a tartására köteles az iszlám jog szerint, így megélhetése körében tartási nyilatkozatát értékelni kellett volna.

- [5] Az alperes ellenkérelmében fenntartotta a határozatában foglaltakat és kérte a felperes keresetének elutasítását.

Az elsőfokú ítélet

- [6] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. Megállapította, hogy a jelen ügy alapkérdése, hogy a felperes elismerhető-e a férje családtagjaként. E körben utalt a családtag fogalmát rögzítő Harmtv. 2. § d) pontjára, és megállapította, hogy a házastárs fogalmát az idegenrendészeti jogszabályok nem határozzák meg. Nem vitatott tényként utalt arra, hogy a többnejűséget a jogszabályok nem teszik lehetővé, a magyar jog a fennálló házasság ideje alatt kötött újabb házasságot nem tekinti érvényesnek. Utalt a bíróság arra, hogy a kérelem előterjesztésekor hatályos nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet (továbbiakban: Tvr.) 37. § (1) bekezdése alapján a házasság érvényességének tekintetében a házasulandók közös személyes joga az irányadó. Hasonlóan rendelkezik a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény 26. §-a is.
- [7] A bíróság álláspontja szerint nem az a releváns, hogy a magyar jog szerint érvényes-e a felperes házassága, hanem az, hogy a felek (a felperes és a férje) közös személyes joga szerint az miként minősül. Ezért álláspontja szerint hibázott a hatóság, amikor ennek vizsgálata nélkül tett megállapítást a családtagi minőség hiányára, továbbá ugyanezen téves jogértelmezés vezetett oda, hogy a férj tartási nyilatkozatát a megélhetés igazolása körében is mellőzte értékelni a hatóság. Ezt két olyan lényeges eljárási hibának minősítette, amely az ügy érdemi elbírálására kihatott.
- [8] Az új eljárásra a bíróság a hatóság feladatává tette annak vizsgálatát, hogy tisztázza a nemzetközi magánjogi szabályok szerint érvényes-e a felperes házassága, s ha igen, akkor a Harmtv. szerinti engedélyezési feltételek ellenőrzése körében előírta a férj tartási nyilatkozatának értékelését.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati

kérelmet, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését és az ügy érdemében való döntés meghozatalát kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 206. § (1) bekezdését, 339. §-át, mert téves jogértelmezése folytán eltérően állapította meg a tényeket. Hangsúlyozta, hogy a magyar jog nem ismeri a többnejűséget, a felperest második feleségként nem lehet családtagnak tekinteni, felperes megélhetésének anyagi forrásait a férje nem biztosíthatja, így a felperes kérelme nem felel meg a Harmtv. 13. § (1) bekezdés d) és f) pontja szerinti feltételeknek. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a jogszabályokat, ezért okszerűtlen következtetésre jutott. Felhívta a figyelmet arra, hogy a felperes egyéb célú tartózkodási engedély iránt nyújtott be kérelmet, mivel férje első felesége már kapott nemzeti letelepedési engedélyt. Lényegesnek tekintette, hogy a felperes nem igazolta beutazási célját, mivel bár férjével való együttélésre hivatkozott, a férjétől eltérő címre jelentett be szálláshelyet, amely azt mutatja az együttélésük megghiúsul. Hangsúlyozta, hogy felperes saját elmondása szerint nem akar hosszú távon Magyarországon tartózkodni, amely célra elegendő jogosítványt tartalmaz egy C típusú vízum. A nemzetgazdasági célú nemzeti letelepedés szabályai közül utalt a Harmtv. 35/A. § (1) bekezdésére, amely a családtagi jogállásra, a kedvezményezett körre vonatkozik, s kizárja a második feleség családjegyesítési célú engedélyét, ha azt az első feleség igénybe vette. Ugyanezen körben hivatkozott a 2003/86/EK irányelv bevezetőjének (9) bekezdésére, 4. cikk (1) és (4) bekezdésére. Ez utóbbi irányelvi rendelkezésnek megfelelő szabályként utalt a Harmtv. 19. § (6) bekezdésére. Mindezek alapján állította, hogy a jogalkotói cél az volt, hogy családtagként egy házastárs jusson tartózkodási engedélyhez. Megjegyezte, hogy a felperes okirattal igazolta házasságkötésének tényét, amelyet a hatóság nem vont kétségbe, de ennek megítélése idegenrendészeti eljárásban csak az európai és a magyar jogrend alapján történhet. Hivatkozott arra, hogy sem a polgári jog, sem a büntetőjog nem tolerálja a többnejűséget. Felperes magyarországi megélhetése körében előadta, hogy - a Vhr. 29. § (5) bekezdése alapján - azt akkor tudja igazolni, ha azt maga vagy részére családtagja biztosítja. Tekintettel arra, hogy felperes megtakarítással nem rendelkezik, férje második feleségeként nem családtag, továbbá házastársa másik személy tartását vállalta és a magyar jog alapján nem kötelezhető tartásra, így férje anyagi forrásai javára nem értékelhetők.

- [10] Összegezve rámutatott, hogy a felperes a Harmtv. 2. § d) pontja szerint nem családtag, 13. § (1) bekezdés d) és f) pontjaiban foglalt feltételeket nem teljesíti, így tartózkodása nem engedélyezhető.
- [11] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Állította, hogy felperes családi jogállása nem kérdőjelezhető meg, mert arról a felperes és a férje

személyes joga szerint tehető megállapítás. A Harmtv. 2. § d) pontja nem értelmezhető úgy, hogy csak az első feleség lehet családtag. Érvelése szerint a hatóság nem teljes körűen vizsgálta meg kérelmét, az egyéb célú tartózkodás jogintézményének értelmezése körében idézte a Kfv.III.38.002/2016/5. számú eseti döntést. Egyetértett a jogerős ítéletben kifejtettekkel, miszerint a tényállás feltáratlan, az alperesi jogértelmezés téves, az alperes nem megfelelő célt vizsgált, határozati indokolása okszerűtlen. Vitatta, hogy az általa előterjesztett kérelem szerinti engedély állandó és folyamatos magyarországi tartózkodást követel meg. Az azonos tartózkodási hely hiánya körében rámutatott, hogy férje nem tud egyszerre két helyen szokásos módon tartózkodni, így az együttélés helyszíne esetükben Magyarország, közöttük e sajátos helyzet ellenére az életközösség fennáll. Sérelmezte, hogy az alperes nem fogadta el a férje jelentős anyagi forrásait megélhetése fedezetéül, s e körben nem volt tekintettel az iszlám jogra.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.
- [13] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ugyan a tényállást helyesen állapította meg, azonban a vonatkozó jogszabályokat tévesen értelmezte az alábbiak szerint.
- [14] Releváns körülményként hivatkozik a Kúria arra, hogy a tartózkodási engedélyezési eljárás kérelemre indult hatósági eljárás, amelynek során a kérelmezőnek kell megjelölnie a kérelme jogalapját és az azt igazoló tényeket, körülményeket. A felperes nem családegyesítési célú tartózkodási engedélyt, nem is nemzeti letelepedési engedélyt kért, hanem egyéb célból kérte tartózkodásának engedélyezését. Egyéb célként a jordán állampolgár férjével való együttélésre utalt, megélhetését a férj anyagi forrásaira, a férj eltartói nyilatkozatára alapította. A felperes hatósági eljárásban tett nyilatkozatai alapján is világos, hogy a felperes tisztában volt azzal, hogy második feleségként kérelmezési lehetősége korlátozott. A hatóságnak a fentiek alapján a felperes által megjelölt tartózkodási cél megalapozottságáról és ehhez igazodóan a tartózkodás feltételeinek meglétéről kellett döntenie. Elvi tételként rögzíti a Kúria, hogy a tartózkodás egyéb céljának körében nem lehet a magyarországi jogrendbe (közrendbe) ütköző tartózkodási célt megjelölni és arra sincsen mód, hogy más (pl. családegyesítési) tartózkodási célra vonatkozó szabályok szerint kerüljön sor a döntéshozatalra. A különböző tartózkodási okok szerinti engedélyezési eljárások nem moshatók össze.
- [15] Az elsőfokú bíróság döntésének meghozatala során nem a felperes által megjelölt kérelmezési okot vizsgálta, hanem a felperes mögöttes szándékát értékelve járt el, és a felperesi kérelemtől eltérve lényegében nem egyéb célú, hanem családegyesítési célú tartózkodási engedélyezési eljárás lefolytatását írta elő a

hatóságnak, és mindezt egy olyan jogi érveléssel támasztotta alá, amelyre a felperes keresetében nem hivatkozott, azaz a bíróság hivatalból járt el, holott ennek törvényi feltételei nem álltak fenn. Ezzel megsértette a Pp. 215. §-át, 336/A. § (1) bekezdését.

- [16] Az elsőfokú bíróság a nemzetközi magánjog szabályait csak részben alkalmazta, mert bár idézte a Tvr. házasság érvényességéről szóló 37. §-át, de nem volt tekintettel arra, hogy a Tvr. tartalmaz egy közrendi klauzulát. A Tvr. 7. § (1) bekezdése alapján mellőzni kell a külföldi jog alkalmazását, amennyiben az a magyar közrendbe ütközik. Figyelemmel arra, hogy a magyar polgári jogi szabályozás nem ismeri el a többnejűséget, sőt a magyar büntető jogi szabályok azt büntetni rendelik, megállapítható, hogy a többnejűség a magyar közrendbe ütközik. Emiatt téves az a bírói hivatkozás, hogy a felperes és a férje közös joga szerint vizsgálni kell a házasságot, és ha az érvényes a felek közös joga szerint, akkor úgy kell tekinteni, hogy a felperes második feleségként is a Harmtv. 2. § d) pontja szerint családtag, s férje tartási kötelezettsége miatt a férj anyagi forrásai a felperes megélhetésének forrásaként értékelendő. A Tvr. 7. § (1) bekezdése alapján a felperes és férje házassága a magyar közrendbe ütközik, ezért annak érvényessége nem lehet vizsgálat tárgya és nem is képezheti az idegenrendészeti kérelem elbírálásnak releváns tényét. A házasság érvényességének és a férj tartási kötelezettségének kérdése egyébként is a családegyesítési célhoz és nem az egyéb célú kérelemhez tartoznak, a két különböző okból folyó eljárás összemosása jogalap nélküli és téves.
- [17] A bíróság érvelésének hibáját jól mutatja - nemcsak a közrendi klauzula - hanem az is, hogy közvetlenül az idegenrendészeti szabályokból sem vezethető le, hogy a nemzeti letelepedési engedéllyel rendelkező férj második feleségét családtagnak kellene tekinteni. Mind a Harmtv. 2. § d) pontja, mind a 19. § (1) bekezdése, mind 35/A.§ (1) bekezdése egyes számban használja a házastárs fogalmát, azaz a második feleség családtagi minősége már nem állhat fenn, ha az első feleség a férje jogán tartózkodásra jogosító engedélyt kapott. Ez áll összhangban a magyarországi jogrenddel.
- [18] A hatóság tehát helyesen érvelt akkor, amikor azt állította, hogy a felperes második feleségként nem a férje családtagja, a családtagi minőség hiányában felperesnek a Harmtv. 13. § (1) bekezdés f) pontja alapján megélhetését nem férje, hanem saját forrásai révén kellett volna biztosítania, ami elmaradt. A Vhr. 29. § (5) és (6) bekezdés i) pontja alapján a férj eltartási nyilatkozata nem volt elfogadható, mivel az csak családtagra nézve tehető, így az ő anyagi forrásai felperes javára nem értékelhetők.
- [19] Figyelemmel a fentiekben kifejtettekre és arra, hogy felperes kérelme egyéb (s nem családegyesítési) célú tartózkodásra irányult, és felperes azt állította, hogy férjével kíván együtt élni, a hatóság indokoltan vizsgálta úgy kérelmét, hogy a családtagi minőség értékelését mellőzte és kizárólag enélkül vonta vizsgálat

alá felperes nyilatkozatát a tartózkodási cél igazoltsága tekintetében. A hatóság helyesen értékelte a felperes terhére azt, hogy férje magyarországi tartózkodása az állandó jelenlétet nem igényli, így felperes számára a vele való együttlét érdekében sem indokolt folyamatos tartózkodást biztosító engedély megadása. Indokolt annak értékelése is, hogy az együttélés eltérő lakhely mellett ténylegesen nem valósulhat meg. Mindezen körülmények okszerűen cáfolják a felperes kérelmében foglaltakat, emiatt jogszerű, megalapozott a hatósági döntés Harmtv. 13. § (1) bekezdés d) pontja szerinti feltétel hiányára utalása.

- [20] Ha a kérelmező nem igazolja tartózkodási célját, vagy megélhetésének kellő anyagi fedezetét, akkor részére tartózkodási engedély nem adható ki a Harmtv. 13. § (1) bekezdés d) és f) pontja alapján. Felperes esetében ez történt, a kérelem teljesítésének feltételei hiányoztak, ezt azonban az elsőfokú bíróság téves jogértelmezése folytán nem ismerte fel, s alaptalanul adott helyt a felperes keresetében foglaltaknak.
- [21] A Kúria a fentiek miatt a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes alaptalan keresetét elutasította a Pp. 339. § (1) bekezdésében foglaltak alapján.

A döntés elvi tartalma

- [22] *A tartózkodás egyéb céljaként nem lehet a magyarországi jogrendbe (közrendbe) ütköző tartózkodási célt megjelölni és arra sincsen mód, hogy más (pl. családegyesítési) tartózkodási célra vonatkozó szabályok alapján kerüljön sor a döntéshozatalra. A különböző tartózkodási okok szerinti engedélyezési eljárások nem moshatók össze.*
- [23] *A többnejűség értékelése idegenrendészeti eljárásban.*
- [24] *Alkalmazandó jogszabályok: 2007. évi II. törvény 2. § d) pont, 13. § (1) bekezdés d) és f) pont, 19. § (1) bekezdés, 35/A. § (1) bekezdés, 1979. évi 13. tvr. 7. §, 37. §, 114/2007. (V. 24.) Kormányrendelet 29. § (6) bekezdés i) pont*

Záró rész

- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.
- [26] A pervesztes felperes a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése folytán köteles megfizetni az alperesnek a perben felmerült költségeit, melynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg a felülvizsgálati eljárásban kifejtett jogtanácsosi munkára tekintettel.
- [27] A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni a

felülvizsgálati illetéket, amelynek mértékét a Kúria az 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2019. július 3.

**Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke, Dr. Tóth Kincső s.k. előadó
bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró**